

תת"ע 5278/12/15 - מדינת ישראל - באמצעות לשכת תביעות תעבורה נגד אורית מודן

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 5278-12-15 מדינת ישראל נ' מודן אורית
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופט גיל קרזבום, סגן נשיא
מאשימה	מדינת ישראל - באמצעות לשכת תביעות תעבורה
נגד	אורית מודן.
נאשמת	באמצעות ב"כ עו"ד ציפורה אקרמן

הכרעת דין בשאלת זהות הנהג

כללי

1. כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום בגין עבירת מהירות בניגוד לתקנה 54 (א) לתקנות התעבורה, בכך שבתאריך 18.8.15 שעה 08:35 נהגה ברכב מסוג קדילק מס' 5898878 (להלן: "**הרכב**") במהירות של 88 קמ"ש ברח' מגורשי ספרד בחיפה, מקום בו המהירות המרבית המותרת הינה 50 קמ"ש.

לטענת הנאשמת לא נהגה ברכב במועד ביצוע העבירה.

הצדדים הסכימו כי תחילה יכריע בית המשפט בשאלת זהות הנהג.

לא שנויים במחלוקת

- בעלות הנאשמת ברכב.
- נסיעת הרכב במקום ובזמן המפורטים בכתב האישום.

במחלוקת

- זהות הנהג/ת וטענת הנאשמת לפיה עומדת לה ההגנה הקבועה בסעיף 27ב. (ב) לפקודת התעבורה.

חזקת הבעלות ומשמעותה

2. כאמור, אין חולק כי הנאשמת הינה הבעלים של הרכב והיא אף החזיקה בו באותה התקופה ועשתה בו שימוש, אם כי לטענתה, בזמן ביצוע העבירה נהג בו אדם אחר.

3. חזקת הבעלות נקבעה בסעיף 27ב. לפקודת התעבורה:

(א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי הענין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן - המחזיק) או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו (ההדגשות שלי ג.ק.).

(ב) הוכיח בעל הרכב למי מסר את החזקה ברכב תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על המחזיק.

(ג) הוכיח המחזיק כי מסר את החזקה ברכב לאדם אחר, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על אותו אדם.

4. ככלל על הנאשמת להצביע על זהות הנהג בפועל, עם זאת, במקרים בהם השימוש ברכב נעשה בידי אדם שזהותו אינו ידועה לנאשמת והרכב נלקח ממנה ללא ידיעתה או הסכמתה, עומדת לה ההגנה הקבועה בסעיף 27ב. לפקודה.

בעפ"ת (ירושלים) 34663-09-10 - מאיר צמח נ' מדינת ישראל נקבע כי: "הרעיון העומד בבסיסה של האחריות המוטלת על בעליו של רכב היא "כי הבעלים אמור לדעת מי נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן אדם בשר ודם, שזה רכבו היחיד, קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו - או אחר ברשותו - נוהג ברכב (ראה ע"א 20/64 בעמ' 435; ע"א 259/63 בעמ' 666). כאשר לבעל הרכב מספר ניכר של כלי רכב, יש הנחה, כי בעל הרכב יודע מיהו הנוהג וצריך לדעת לזהותו (ראה ע"א 31/85 בעמ' 86): עליו לשמור על זהות הנוהג, ואם הוא נמנע מכך, רואים אותו עצמו כאילו נהג ברכב. אחריות זו היא אחריות פלילית - אישית מוחלטת. היא אישית, שכן הבעלים נמצא אחראי בגין מחדליו באי ידיעה על דבר זהותו של הנוהג ובאי שמירת רישומים בעניין זה... אכן, עניין לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים האחראי בגין עבירה שנעברה ברכב למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב".

5. לאחר ששמעתי את הנאשמת ועדי ההגנה, עיינתי בראיות שהוצגו ושקלתי טענות הצדדים, אני סבור כי הנאשמת לא הוכיחה כלל ובוודאי שלא במידה הנדרשת ממנו בהליך זה, כי הרכב נלקח ממנה ללא ידיעתה ו/או ללא רשותה ו/או כי אדם אחר עשה שימוש ברכבו במועד ביצוע העבירה, ובהתאם לא עומדת לה אחת

ההגנות הקבועה בסעיף 27.ב. לפקודת התעבורה.

ראיות ההגנה

עדות הנאשמת

6. בבית המשפט העידה: "אני טוענת שלא אני זו שנהגתי ברכב. אני גרה בקיסריה. מדובר בחודש אוגוסט שזה חודש של חופשה מביה"ס. אני מנהלת של רשת בתי"ס "גימנסיה" (בתי"ס תיכוניים על שם גולדנר)...הסניפים קיימים בכרמל, בלב המפרץ וההנהלה יושבת שם, יש בקריות ו בב"ש...אצלנו בקיץ ביולי-אוגוסט יש חופשה של כל בתי"ס. הצילום שנעשה לרכב נעשה ביום 18.8.16 בשעה 08.30 בבוקר בחיפה. ההסתברות שאהיה בשעה 08.30 בבוקר בחופשה ביום 18.8.16 בנסיעה היא קטנה. הנסיעה היא גם דרומה. זה לא מסתדר לי. בחופש בד"כ איננו עובדים. אם אנו באים לעבודה, זה לא בשעה של 08.30 בבוקר. זה פירוש של חופש. לגבי בתי"ס בקיץ, הם סגורים בקיץ. יש פעילות מינורית של מזכירות. אנו חוזרים לפעילות סדירה ביום 1.9.16. אני גם מורה. כדי להיות בשעה 08.30 בנקודה זו יש להניח שהייתי צריכה לצאת מהבית בשעה 07.30. משהו שאינו סביר בעליל בחופשת קיץ. שנית, הרכב שלי נלקח לעיתים על ידי בכירים בחברה: חשב כספים ועורכי דין לנסיעות לבנקים או למשרד החינוך בירושלים. מדובר בנסיעות שמצריכות את הרכבים. לכל העובדים הבכירים אין ל הם רכב צמוד. אני גם משאירה בחופשים את הרכבים. אני מגיעה לעבודה בכמה ימים ואני משאירה גם את הרכב הזה. מי שמנהל את כל זה שרכבים נלקחים ע"י עובדים שונים זה מי שהעיד כאן והוא אחראי אצלנו על הנושא הזה. הוא אדם חולה סרטן ושהה בביה"ח, ולכן הרישום בתקופה הזו לא נעשה בצורה ברורה ומדויקת ואי אפשר להצביע בדיוק מי לקח את הרכב. אני מבקשת להוסיף, שאין לי עבירות תנועה. אני נוהגת במשך 40 שנים. עבירותי הן עבירות חנייה ואין לי עבר תעבורתי. אני נהגת זהירה ולא אנהג במהירות כזו. לשאלת ביהמ"ש, בחופש אני לא מנהלת יומן. משתדלת לנוח. לשאלת ביהמ"ש מי יכול היה לקחת את הרכב, זה יכול להיות חשב כספים: מר יוראי שנמצא כאן מחוץ לאולם, אך הוא טוען שלא הוא נהג. היה עו"ד שייצג אותי קודם אבי ישראל שהוא גם נהג ברכבים מהחברה. מדובר ברכב מסוג קדילק. לשאלת ביהמ"ש, נכון שלא מדובר ברכב זול אלא ברכב מפואר, ולמרות זאת אני נותנת אותו לעובדים הבכירים שלי. אני לא נותנת אותו לאיש אחזקה. לשאלת ביהמ"ש, האם יש לי עוד רכב לשימושי הפרטי, אני משיבה שיש לי רכב של בעלי שבו אני עושה שימוש. " (עמ' 5 ש' 20 - עמ' 6 ש' 16 לפרוטוקול - ההדגשות שלי ג.ק).

בחקירתה הנגדית נשאלה לעניין קיומם של רישומים הקשורים בשימוש ברכב והשיבה: "יש רישומים אבל בתאריך הזה מי שאחראי על הרישומים היה בבי"ח מאושפז. הוא חולה במחלת הסרטן, ולכן אין אישור לגבי התקופה הזו מי לקח בה את הרכב. " (עמ' 6 ש' 24-27 לפרוטוקול - ההדגשה שלי ג.ק.). חזרה והעיד כי לא נהגה ברכב במועד ביצוע העבירה והוסיפה בהקשר זה: "18.8.15. זו תקופה של חופש. כדי לצאת מהבית ואני גרה בקיסריה ולהיות בנקודה הזו אני צריכה לצאת בשעה 07.00 בבוקר. הסבירות שיהיה

דבר כזה בחופש, היא מאד קלושה. אני זוכרת את זה. בד"כ בחופשה אני לא קמה מוקדם. (עמ' 7 ש' 1-3 לפרוטוקול).

מר אבי פנחס

7. מדובר בעובד של הנאשמת. בתאריך 10.5.16 הוגש תצהירו של מר פנחס במסגרת בקשת הנאשמת לביטול פסק הדין שניתן בהיעדר. בתצהירו ציין כי בזמן ביצוע עבירה עשה ברכב שימוש אחד העובדים. עוד ציין כי הוא מנהל יומן מעקב רכבים, אך במועד ביצוע העבירה היה מאושפז ולא ניתן לדעת מי מהעובדים עשה שימוש ברכב. לתצהירו צירף העתק מהיומן הכולל עמוד המתייחס לשימושים ברכב הנאשמת בחודש מרץ 2016.

בבית המשפט העיד בתאריך 26.6.16 (במסגרת הבקשה לביטול פסק הדין שניתן בהיעדר): "מדובר בכך שלקחו רכב מהמשרד, מאחר שיש לנו רכבים. לקחו את אחד הרכבים בזמן שהיתי בטיפולים ברמב"ם. יש לי מזכירה חדשה ולא נעשה שם רישום. זו הייתה הבעיה. המזכירה חדשה, נתתי לה בראש, וזה לא עזר. כשקיבלתי אותה לעבודה הסברתי לה שכל מי שלוקח רכב צריך לרשום אותו. יש לנו רישום מדויק בחברה של מי שלוקח רכבים. אני אחראי על הרכב וגם על הרבה דברים, אבל ביניהם גם הרכבים. ...מדובר ברכב כללי. רכב זה בד"כ משרת אותה שיסעו לקחת אותה ולהחזיר אותה. מדובר ברכב מסוג "קדילק". אני לא יודע איזה סוג. קדילק פרייבט... הרכב הזה ניתן בד"כ לבכירים. אין להוציא מהמגרש רכבים ללא רישום. אם נותנים מפתח חייבים לרשום את הפרטים. מדובר במזכירה חדשה. לשאלת ביהמ"ש, כמה בכירים נוהגים ברכב הזה, אני משיב שאין דבר קבוע. יש 7 בכירים ברשת אבל אני לא יכול לדעת מי זה בכלל. היות שאני לא נוכח, אני לא יכול לדעת מי. אם אני נמצא, אני נותן את המפתח ומלווה את האדם לאוטו.... כל הרכבים רשומים על שמה. לשאלת ביהמ"ש, באיזה רכב אורית נוהגת בחופשה, אני משיב שיש לה רכבים אחרים בבית. יש לה עוד מכוניות בבית, אבל זה שלה. לא מגיעים למגרש. מדובר באוגוסט, והיא בכלל לא מופיעה. חודשיים שהיא לא מופיעה בעבודה בכלל בפרק הזמן הזה. (עמ' 1 ש' 11 - עמ' 2 ש' 18 לפרוטוקול - ההדגשות שלי ג.ק.).

מר יוראי זיגדון

8. רואה חשבון ברשת בתי"ס תיכוניים "גימנסיה. בבית המשפט נשאל לזהות האנשים שעושים שימוש ברכב והשיב: "אני יודע שמדובר ברכב הקדילק של הנאשמת... גם אני מדי פעם לוקח את הרכב, אבל לא בשעות האלו, משהו בסביבות 11.00 או 12.00. יש לי ישיבות בנקים עם מנהלי בנקים. אין לי רכב. אני לוקח כל רכב שנמצא בחברה בחנייה של החברה. של הבניין... בשד' ההסתדרות 68 חיפה". (עמ' 7 ש' 13-19 לפרוטוקול - ההדגשות שלי ג.ק.). לשאלה האם העובדים לוקחים את הרכב מבנין החברה, השיב: "כן. עובד שצריך לנסוע לסניף או לאיזה שהוא מקום הוא בד"כ לא לוקח את הרכב שרשום על שם אורית, כי אם רכב רגיל, אבל כשנוסעים לישיבות רציניות לוקחים את הרכב הזה. הוא לוקח את המפתחות מאבי פנחס בשד' ההסתדרות, חותם על הרכב ונוסע לאן שצריך.

אח"כ הוא מחזיר את הרכב". לשאלה מי מחזיר את הרכב לנאשמת, השיב: "אבי. היא מגיעה למשרדים". עוד הוסיף כי הוא עצמו היה באותו הבוקר "במשרדי ההנהלה. אני בד"כ עד השעה 11.00 נמצא במשרדים...אני עובד גם בקיץ. אני ומנהלת החשבונות וחשבת השכר עובדים בקיץ. באותו זמן לא היה חשב שכר, ובד"כ מי שעובד בקיץ זה מנהלי החשבונות, אני וחשבת השכר". (עמ' 7 ש' 21-31 לפרוטוקול - ההדגשות שלי ג.ק.)

בחקירתו הנגדית לא ידע להצביע על זהות הנהג בזמן ביצוע העבירה. לשאלה האם הנאשמת מגיע בקיץ למשרדים השיב: "בקיץ מגיעה לישיבות ולדברים ואם היא לא מגיעה, אז היא מגיעה עם הרכב של בעלה. היא משאירה את הרכב במשרדי ההנהלה." לאפשרות לפיה באותו בוקר הנאשמת הגיע למשרדים ואדם אחר לקח את הרכב אז מהמשרדים השיב: "אני מאמין שכן". (עמ' 8 ש' 19-9 לפרוטוקול - ההדגשה שלי ג.ק.). בהקשר זה, שלל את האפשרות לפיה הרכב נלקח על ידי אדם אחר מביתה. אשר לרישומים הנוגעים לרכב העיד: "זה לא אני מנהל יומן. אבי פנחס איש אחזקה של כל הרשת ומנהל יומן על כל הרכבים. הוא יכול לדעת אם אדם קיבל דוח בחברה ואז הוא יכול לדעת בעצם מי נהג ברכב." (עמ' 8 ש' 24-23 לפרוטוקול). לשאלה האם מר פנחס מנהל רישומים גם ביחס לרכב שאינו רשום על שם החברה, השיב: "כן. אם עכשיו הוא לוקח את הרכב של אורית לשטוף אותו הוא רשום שהוא לקח אותו בשעה כזו וכזו...זה דפים. הוא תולה כל חודש דפים ובדפים האלה יש לו קלסר מסודר ויש לו לכאורה רישום של הדפים של אותו החודש. ייתכן שאפשר לקבל אותם. אני לא מנהל את היומן הזה (עמ' 8 ש' 26-32 לפרוטוקול). אשר לתדירות השימוש ברכב בידי אנשים אחרים, השיב: "זה תלוי מתי ובאילו חודשים. בחודשי הקיץ כשבד"כ היא לא נמצאת המון במשרדי ההנהלה ולפעמים היא נמצאת בחו"ל, היא משאירה את הרכב שלה בחנייה, נותנת את המפתחות לאבי, ובאה עם הרכב של בעלה. אם היא מגיעה זה פעם פעמיים בשבוע בחופשה. משהו כזה" (עמ' 9 ש' 5-3 לפרוטוקול). העיד כי על שם הנאשמת רכבים נוספים בהם עושים שימוש עובדים בחברה: "בד"כ אני משתמש ביונדאי סונטה השחור. אני לא לוקח את הרכב הביתה...זה לא רכב שתמיד צמוד אליי. אז לפעמים אני משתמש בקדילק" (עמ' 9 ש' 12-14 לפרוטוקול). אשר לאופן הגעת הנאשמת לעבודה השיב: "כשהיא באה עם הרכב של בעלה או עם הרכב שלה... היא באה מקיסריה". לשאלה האם עושה שימוש במנהרות הכרמל, השיב: "נראה לי שכן. אני לא בטוח". לשאלה האם הנאשמת מחתימה כרטיס עבודה, השיב: "לא. היא מנכ"לית. היא לא מחתימה כרטיס". (עמ' 9 ש' 20-22 לפרוטוקול - ההדגשות שלי ג.ק.).

9. לאחר עדותו של מר זיגדון התייחסה הנאשמת למסלול נסיעתה לעבודה: "לגבי המסלול, אני מסכימה שזה המסלול, וזה גם אחד מהמסלולים, אבל לגבי השעה, זה לא מתאים". (עמ' 9 ש' 7 לפרוטוקול - ההדגשה שלי ג.ק.).

דיון והכרעה

10. מעדותם של מר פנחס ומר זיגדון, עובדים של הנאשמת, עולה כי במועד ביצוע העבירה לא נעשה כל רישום

ביחס לרכב ממנו ניתן ללמוד על זהות הנהג, זאת מהטעם שמר פנחס חלה ולא הגיע לעבודה. גם הנאשמת עצמה אישרה כי היא עצמה לא ערכה כל רישום, לא ביומנה ולא באופן אחר.

11. מר זיגדון העיד כי לא הוא זה שנהג ברכב בזמן ביצוע העבירה.

12. הנאשמת מצידה עמדה על כך שלא נהגה ברכבה במועד ביצוע העבירה, אך לא יכלה להצביע על זהות הנהג ולא טענה כי נעשה ברכב שימוש ללא ידיעתה או ללא הסכמתה.

13. מדובר ברכב המצוי בבעלותה ובשליטתה של הנאשמת ואם נבצר ממי שאמור היה לנהל את יומן הרכב להגיע לעבודה באותו היום, היה על הנאשמת לנהל רישום בעניין, או לחילופין להורות לעובד אחר לעשות כן.

14. די באמור לעיל, כדי ללמד שהנאשמת לא הוכיחה כלל, בוודאי שלא במידה הנדרשת ממנה בהליך זה, כי אדם אחר נהג ברכב במועד ביצוע העבירה.

15. מעבר לנדרש, מהראיות עולה כי מקום ביצוע העבירה (הכניסה למנהרות הכרמל מכיוון מערב), תואם את מסלול נסיעת הנאשמת לעבודה. בהקשר זה, מר זיגדון אישר כי הנאשמת מגיעה לעבודה מדי פעם גם בחופשת הקיץ.

בנוסף, מר זיגדון העיד מפורשות, כי כאשר מי מהעובדים עושה שימוש ברכב, הוא מקבל אותו במשרדי החברה ולא בביתה של הנאשמת. מאחר ורכבה של הנאשמת צולם במקום התואם את מסלול נסיעתה מביתה בקיסריה למשרדי החברה ב"לב המפרץ" בשעת בוקר (08:35), הרי שהדעת נותנת כי היתה זו הנאשמת שנהגה ברכב בזמן ביצוע העבירה ולא אדם אחר.

16. לאור כל האמור לעיל, אני קובע הנאשמת לא הראתה כי אדם אחר נהג ברכב או כי נעשה בו שימוש ללא ידיעתה והסכמתה. בהתאם, ולאור "חזקת הבעלות", אני קובע כי יש לראות בנאשמת כמי שנהגה ברכב בזמן ביצוע העבירה. מעבר לנדרש, אציין כי נוכח הראיות שהוצגו בפניי, הייתי קובע כי נהיגתה של הנאשמת ברכב בזמן ביצוע העבירה, הוכחה מעבר לספק סביר, גם מבלי להזדקק ל"חזקת הבעלות".

17. המזכירות תעביר עותק מהכרעת הדין לידי הצדדים.

18. הדיון הקבוע לתאריך 27.2.17 יתקיים כמתוכנן.

ניתנה היום, י' שבט תשע"ז, 06 פברואר 2017, בהעדר

הצדדים.

עמוד 6